

Kupujte
VOJNE BONDE!
Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio
Oglasi v tem listu
so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte
VOJNE BONDE!
The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
Best Advertising
Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI. CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), NOVEMBER 29, 1943 STEVILKA (NUMBER) 278

Rusi kosijo nacije, ki bežijo proti poljski meji

**Partizani odbili
nacijske napade bli-
zu jadranske obale**

LONDON, 28. novembra. — Radijska oddaja z glavnega stana Jugoslovanske osvobodilne vojske javlja, da so partizanske sile generala Tita po ljutih spopadih odbile vse napade nemških sil ob jadranski obali južno od Reke. Nemške sile se nahajajo pod poveljstvom maršala Erwina Rommela. Globoko v zaledju, kjer ni prave fronte, se borba nadaljuje v znamenju bliskovitih krvavih napadov na okupatorske sile, pravi poročilo z glavnega stana Osvobodilne fronte. Partizanski borci so pospešili napade na nemške postojanke in komunikacijske linije z namenom, da zadajo sovražniku več škode, predno bo trda roka omejila njihove operacije. Partizani poročajo, da so odbili vse udarce nacističnih sil, ki so skušale prodreti ob obali proti Sanju, ki leži ob obali namotni otoku Krk, nato pa so sami podvzeli iniciativo in z vrsto brzih udarcev prisilili sovražnika k umiku proti severnemu napadu.

**VATIKAN JE MENDA V
AKCIJI "ZA MIR"**

iz Rima se poroča, da so se v Vatikanu zadnje dni mudili v avdienci pri papežu poslaniki iz različnih in osištinskih držav, kar je dalo povod govoricam, da je Sveta stolica napravila nov pokus, da bi se vojna končala, predno bosta Nemčija in Japonska prisiljeni brezpogojno kapitulirati, kakor zahtevajo Združeni narodi. Obenem je papež naslovil apel na vernike širom sveta, da molijo za mir.

Povojni načrti

City Planning komisija, kot se imenuje poseben odbor mestne vlade za načrtno gradnjo Clevelanda, je v soboto objavil program, kako naj bi se mesto razvijalo in izboljšalo v gradbenem pogledu, kadar bo končana vojna. V tem programu so označena štiri okrožja, kjer se bo tozadevne načrte za povojno rehabilitacijo poskusilo najprej prevesti v dejanja. Eno teh okrožij obsega vse ulice od Euclid Ave. do St. Clair Ave. med 55. cesto in Rockefeller parkom, in se torej v njem nahaja pretežno del slovenskega naselbine ob St. Clairju. Kolikor je mogoče ugotoviti iz poročila, ki je bilo dano v javnost, gre predvsem za to, da se poleg nove zgradbene zone in ogradi in zboljša razne facilitete, kakor igrišča, parke in transportacijo. Delo naj bi izvajal privaten kapital in zagotavlja se, da je na ta način mogoče prenoviti in rehabilitirati cela okrožja, v katerih se nahaja mnogo starih stavb, ki so nerabna in bi se jih torej moralo podreti.

Kultura

PEVSKI ZBOR "JADRAN"
Pevski zbor "Jadrani" opozarja vse člane in članice, da se prvi sestanek za pevske vaje, jutri, ob 8. uri zvečer v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Sile reakcije ne počivajo; značilnost Simmsovega članka

Jugoslovansko vprašanje je predmet posebnega članka, ki ga je pred nekaj dnevi napisal William Philip Simms, urednik za zunanje zadeve pri Scripps-Howard časniškem sindikatu. V članku je rečeno, da je položaj v Jugoslaviji prišel do točke, ko morajo zavezniške sile definitivno poseči v borbo med partizani in mihajlovičevci in povedati svetu, kje stojijo. Po Simmsovem mnenju je to ena izmed prvih nalog, katere bi se morala lotiti Evropska posvetovalna komisija v Londonu, ako si hočejo zavezniške sile prihraniti blamažo prvega reda.

Simms nato podaja politično in ideološko ozadje borbe, ki stresa Jugoslavijo ter ugotavlja, da medtem ko je Velika Britanija od kraja stala za Mihajlovičem in režimom kralja Petra, pa se je angleška zunanja politika po večmesečnem tipanju reorientirala in je danes brez dvoma naklonjena Titovim partizanom in jugoslovanski osvobodilni vojski, za katerimi se nahaja mogočni vpliv sovjetske Rusije. To se je pokazalo, pravi Simms, ko je general Sir Henry Maitland Wilson v svojstvu poveljnika zavezniških sil na Bližnjem vzhodu naslovil na Mihajlovičeve četnike osorno svarilo, da bodo smatrani za izdajice, ako takoj ne nehajo dajati pomoč Nemcem, ki so v boju z osvobodilnimi silami jugoslovanskega ljudstva. Vse to vemo in ne potrebujemo posebnega komentarja, značilno pa je, kar Simms pravi od tu naprej.

Novo stališče Velike Britanije, izjavlja Simms, je znamenje, da London obrača plašč po vetru, kar da povzroča vznemirjenost med manjšimi člani Združenih narodov, kajti ako se bo odločitve v bodoče delalo na tak način, potem niso zagotovila Atlantskega čarterja in druge demokratične izjave nič drugega kot pesek v oči.

Na mestu je vprašanje, kako je Simms prišel do takega zaključka. Kje tiči razlaga?

Mar kralj Peter in njegovi ministri predstavljajo demokratične sile v Jugoslaviji? Ali pa jih predstavlja ljudstvo, ki je ostalo doma, prenaša nepopisne muke okupatorjeve strahovlade in dnevno vprižarja skoro nepojmljive čine vzdržnosti in hrabrosti proti premoči nacijske vojske? Od kdaj je slepa pokornost in brezpogojen sprejem takega režima kot ga predstavljajo političarji moralno in politično bankrotne jugoslovanske zamejne vlade postal merilo demokratične zavesti, da niti ne govorimo o demokratični zrelosti? Kje v Atlantskem čarterju in v kateri izjavi voditeljev demokratičnih narodov je rečeno, da je naloga Združenih narodov, da z bajoneti podpirajo prepereli monarhizem in vsiljujejo narodom kralje, za katere ne marajo?

Delno pojasnilo za to čudno tolmačenje demokratičnosti nam daje Simms sam v zaključnem delu svojega članka, kjer pove, da je dobil iz Nevade telegram od Miss Ruth Mitchell, ki ga je opozorila na "nevarnost," ki preti demokraciji, ker so Združeni narodi očitno pripravljene, da "Srbe" pustijo na cedilu in se izrečejo za "Hrvatce."

Kdo je Ruth Mitchell? To je ime Amerikanke srednjih let, ki je bila na Balkanu kot zastopnica neke londonske ilustrirane revije, ko so Hitlerjeve kohorte začele z ognjem in mečem uvajati "novi red" v Jugoslaviji. V Belgradu se je seznanila z nekaterimi šovinističnimi Srbi, med drugim z nekim Pečancem, ki je danes v službi kvizlinga Nedića, in ti Srbi so jo "informirali" glede vsega, kar je treba vedeti o Jugoslaviji in njenih problemih. Nemci so jo imeli nekaj časa v konfinaciji, ker so mislili, da je špijonka, potem pa so jo spustili. Ko se je vrnila v Ameriko, je opisala svoje dogodovščine v knjigi, kateri je dala naslov "The Serbs Choose War." Bistvo njegove pisanja je, da z izjemo Srbov so vsi prebivalci Jugoslavije ničvredna druhal, in enak je ton predavanj, ki jih, našemljena v uniformi "častnega četnika," sedaj obdržava po raznih mestih, na velikansko veselje poslanka Fotića in klike zagrizenih srbskih šovinistov, ki na eni strani tulijo, da Jugoslavije nikoli več ne bo in da je ne marajo, na drugi pa si nesramno lastijo pravico naroda (Nadaljevanje na 2. strani)

**V Kievu so Nemci izvršili največja
grozodejstva**

"United Press" korespondent poroča iz Kieva, da je to mesto bilo pozorišče skoro neverjetnih grozodejstev, v dobi nacijske okupacije. Nobeno mesto ni toliko trpelo kot Kiev, mesto, ki je pred vojno štel milijon prebivalcev, je bilo skoro prazno, ko so se Rusi po dveh letih vrnili vanj. Na ulice je prišlo kakih 10.000 oseb, ki so bile bolj podobne živim okostnjakom kot človeškim bitjem.

Od takrat se je vrnilo iz raznih skrališt in gozdov okoli 60.000 nadaljnjih bivših prebivalcev.

Nemci so koncem septembra 1941 radi gerilskega napada na nacijski glavni stan, odvedli v neko kotlino z imenom Babi jar, od 60.000 do 100.000 prebivalcev, moških, žensk in otrok ter 25.000 vojniških ujetnikov in jih pomorili v masni eksekuciji s strojnimi. Od 200.000 židovskih prebivalcev jih je ostalo v mestu samo šest, ko so se Rusi vrnili v Kiev. Ogromna večina prebivalstva je bila odgnana v Nemčijo na prisilno delo.

Ko so Nemci sprevideli, da bodo Rusi zavzeli mesto, so začeli odkopavati masne grobove in žrtve svojega barbarstva sežigati. Neki ruski oficir, ki je moral kot ujetnik odkopavati trupla, poroča, da je sam izkopal pet do šest tisoč trupel. V Globeli, kjer so se izvršila grozodejstva, poroča korespondent, da je treba le suniti s čevljem, pa noga zadene v okrvavljene lase, kosti in lobanje odraslih oseb in otrok; ki pričajo o zverstvu nacijev.

GOVORICE O VELIKIH AKCIJAH SOV ZRAKU

Združeni narodi utegnejo vsak trenotek naznaniti sklepe kolosalnega značaja

"United Press" javlja iz Londona, da tamkaj vlada napeto pričakovanje z ozirom na razvoj vojne, in da obstoji splošen vtis, da bodo Združeni narodi vsak čas prišli na dan z naznanili velikih sklepov in važnih vojaških in političnih akcij, ki bodo kolosalnega pomena na ves razvoj svetovnega konflikta.

Mnogi opazovalci so prepričani, da je konferenca Roosevelta, Stalina in Churchilla že v teku in da se čaka edinole, da se voditelji Združenih narodov vrnejo domov, predno bodo naznanila epohalnih sklepov konferenca dana v javnost.

Vtis obstoji, da kar se pripravlja pod plaščem tajnosti, ki je potrebna z vojaških obzir, bo mogoče odmevalo široko

Novi grobovi
ANTON PETROVČIČ

Včeraj ob 10:28 uri dopoldne je preminil na svojem domu, kamor je bil prepeljan iz bolnišnice pred nekaj dnevi, Anton Petrovčič, p. d. Pohkov Tone, doma iz Borovnice. Star je bil 68 let. V American Steel and Wire Co. je delal nad 39 let, zadnjih šest let pa je bil na penzionu. Dočim je bil pokojni rojen v Borovnici, je mnogo let služil v Kamniku in Preserju, odkoder je došel v Ameriko pred 45 leti. Bil je član društva sv. Vida št. 25 KSKJ. Dom družine se nahaja na 1151 E. 72 St. Tukaj zapušta soprogo Gertrudo, rojeno Linger, ki je doma iz Preserja, tri hčere in sina: Maria, Frances in Ann ter Anthony, brata in sestro v starem kraju, eno sestro v Braziliji, sestro Marian Mehlin, pa v Denver, Colo., in dve vnukinji. Pogreb se bo vršil v sredo ob 9. uri zjutraj iz pogrebnega zavoda A. Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St., v cerkev sv. Vida in nato na Calvary pokopališče.

MARJETA SKULY

Snoči ob 9. uri je umrla na svojem domu Marjeta Skuly, stara 63 let, stanujoča na 6704 Schaefer Ave. Bolehala je tri tedne. Pogreb se bo vršil iz Zakraskovega pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave. Podrobnosti bomo poročali jutri.

ANTON KOLAR

Po dolgi in mučni bolezni je preminil v Glenville bolnišnici splošno poznani Anton Kolar, star 52 let, stanujoč na 3222 Lakeside Ave. Doma je bil iz St. Martina, kjer zapušta več sorodnikov. Tukaj je bival 40 let in je bil član društva France Prešeren, pri katerem je bil predsednik 25 let, ter mu je bila podeljena zlata ura za trud in delo pri omenjenem društvu. Pred leti je bil v direktoriju in tudi predsednik Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Sploh je bil aktiven na društvenem polju. Uslužben je bil dolgo vrsto let v tiskarni Ameriške Domovine. Tukaj zapušta soprogo Gertrudo, rojeno Bernick, in pet otrok: Gertrudo, poročeno Barker, Anthony, Roberta, ki se nahaja pri vojaki v Alaski, in Franka, ki se nahaja pri vojaki v Panami, ter je ravno v petek došel domov, in Margareto, ter več sorodnikov.

Pogreb se bo vršil v četrtek, ob 9. uri zjutraj iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Pavla na E. 40 St., in nato v družinsko grobnico na Calvary pokopališče.

JOHN HUCH

V soboto je preminil v St. Alexis bolnišnici John Huch, zemeljske oble in bo prizadelo tako vojaške sile Nemčije in Japonske, kakor tudi civilno prebivalstvo osištinskih držav.

Mogočni udarci, ki jih zadajajo zavezniške sile Berlinu in drugim nemškim mestom z zmagovalno ofenzivo Rdeče vojske na ruski fronti, bodo po mnenju kompetentnih opazovalcev, silno povečali učinek odkritij, ki jih pripravljajo vrhovno vodstvo Združenih narodov za Hitlerja in japonske militariste.

UMIK NA GOMELSKEM SEKTORJU SE JE SPREMENIL V DIVJI BEG

Rdeča vojska stiska odprtino, ki je Nemcem še odprta za beg. Rusi so v enem dnevu zasedli 150 naselbin

Moskva je danes zgodaj zjutraj naznanila, da Rdeča vojska na gomelskem sektorju neusmiljeno kosi nacije, ki se nahajajo na divjem begu skozi edino odprtino, ki jim še nudi priliko za beg. V teku včerajšnjega dneva so Rusi osvobodili nič manj kot 150 vasi. Nemški umik na dotičnem delu fronte se spreminja v divjo paniko.

Rusi so včeraj zasedli tudi okrog 30 naseljenih krajev na drugih sektorjih fronte in prodirajo od ure do ure globlje v nemške obrambne linije v Belorusiji.

Berlin je včeraj naznanil, da so Nemci zasedli Korosten, ki leži 75 milj severozapadno od Kijeva, ampak Moskva poroča, da so ruske sile tudi na tem sektorju v popolni kontroli položaja in trdno držijo vse postojanke.

Naciji poganjajo mostove v zrak

Resnost položaja, v katerem se nahajajo Nemci na gomelskem sektorju, je razvidna iz poročila, da v divjem begu pred Rusi razstreljujejo mostove in minirajo ceste, v obupnem prizadevanju, da rešijo od svojih armad, kolikor je pač mogoče.

Navzlic temu so Rusi včeraj pobili na tem sektorju 700 Nemcev in zajeli znatno število jetnikov.

Ofenzivno akcijo Rdeče vojske vodi general Rokosovski, čigar čete so včeraj prodrele kraj

Civilne svobodščine

Roger N. Baldwin, ravnatelj organizacije Civil Liberties Union, je v soboto v predavanju pred City klubom izjavil, da je položaj v Ameriki, kar se tiče zaščite civilnih svobod, brezprimerno boljši v tej vojni kot pa je bil v zadnji. Drugo dobro znamenje je, ker se javnost danes resno peča s problemom, ki bodo čakali rešitve, kadar se vrne mir. V zadnji vojni vsega tega ni bilo, je rekel Baldwin. Zasluga zato gre administraciji v Washingtonu in pa nekaterim važnim odločitvam za zaščito manjšin, ki jih je podala najvišja sodnija Zedinjenih držav.

Podprimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondev in vojno-varčevalnih znakov!

star 61 let, stanujoč na 669 E. 159 St. Doma je bil iz vasi Prudolf, fara Trebnje, kjer zapušta brata Franka in sestro Louise in več sorodnikov. V Ameriki se je nahajal 38 let, in je bil član društva Mir št. 142 SNPJ ter delničar Slovenskega doma na Holmes Ave. Tukaj zapušta sestročno, bivajočo v Newburghu, in nečakinjo Ludmilo, ki služi pri ženski armadni organizaciji, ter je sedaj odstranjen morja. Pogreb se bo vršil v torek ob 1:30 uri popoldne iz Joseph Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 458 E. 152 St., na Highland Park pokopališče.

SESTANEK BREZPOSELNIH

Kot je bilo že pred nekaj časom objavljeno v našem listu, se neka družba v mestu zanima za pohabljenca, kateri bi radi delali a jim ni bilo mogoče dobiti dela. Jutri, 30. novembra bodo v spodnji dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave., od 9. ure zjutraj naprej na razpolago družbini uradniki, kateri bodo na uslugo vsem brezposelnim, ki so pohabljeni, ali ki vsled enega ali drugega vzroka niso mogli sami dobiti dela. Tisti, ki ne delate in se zanimате za to, da se vam preskrbi primerno delo, se jutri dopoldne zglasite v S. N. Domu.

30-LETNICA ZAKONA

Dobro poznana Mr. in Mrs. Josip Potočnik, 448 E. 157 St., obhajata danes 30 letnico srečnega zakonskega življenja. Edini sin Joe, ki služi Strica Sama, je prišel s svojo soprogo Veroniko na kratek dopust, da bo lahko osebno čestital staršem k obletnici. Tudi mi se pridružujemo prijateljem in jima kličemo še na mnogo let zdravja in sreče!

SEJA KLUBA "LJUBLJANA"

V torek večer, dne 30. novembra se vrši seja Kluba "Ljubljana". Pričetek ob 8. uri in po seji se bo serviralo zajéjo večerjo.

Kupujte vojne bonde in vojno-varčevalne znanke, da bo čimprej poražena osiše in vse, kar ono predstavlja!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year - (Za celo leto) \$6.50
For Half Year - (Za pol leta) 3.50
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year - (Za celo leto) \$7.50
For Half Year - (Za pol leta) 4.00
For 3 Months - (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year - (Za celo leto) \$8.00
For Half Year - (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Sile reakcije ne počivajo; značilnost Simmsovega članka

(Nadaljevanje s 1. strani)

stopati pred ameriško vlado in javnostjo kot edini merodajni predstavniki vsega jugoslovanskega ljudstva.

Za žensko, ki ni nikomur odgovorna za svojo harlekinado, je vse to nedvomno "imeniten špas," skrajno žalostno pa je, da resen časnikar takega slovesa kot je William Philip Simms nasede taki "avtoriteti." Ruth Mitchell mu je telegrafirala, piše Simms, "da izdajamo Srbe." Oni so bili na naši strani v prvi svetovni vojni in z nami so v drugi. Hrvatje so bili proti nam v obeh vojnah. Sedaj, pravi ona, bi radi ušli kazni, ker so bili na strani osi, s tem da se pridružujejo Titovim partizanom in komunistom. "Naše izdajstvo Srbov je črna sramota za demokracijo in bo moglo edinole ojačiti proti-demokratske sile vseh narodov." Tako Ruth Mitchell!

Kje so ostali Slovenci? Res, da smo majhni, ampak v borbi proti Hitlerizmu je slovensko ljudstvo v domovini sorazmerno prelilo vsaj toliko, ako ne več krvi kot kateri drugi del jugoslovanskega prebivalstva. Za tako "avtoriteto" kot je Ruth Mitchell so Slovenci seveda "španska vas," ako ji je sploh znano, da je na svetu narod tega imena. In kar se "hrvaškega izdajstva" tiče, bi taka "avtoriteta" pač morala vedeti, da če so Hrvati dali Hitlerju kvizlinga Pavelića, so mu Srbi dali Nedića in njegova "junaka" Mihajlovića. Lahko bi tudi vedela, da je med Srbi mnogo mnogo pravih demokratov, ki nič manj ne mrzijo tiranijo, ki se odeva v plašč velesrbskega šovinizma, kot jo mrzijo pravi demokrati med Slovenci in Hrvati.

Pozitiven in živ dokaz, da so demokratični elementi v Jugoslaviji, ne glede na narodno, versko ali politično pripadnost — Slovenci, Hrvati in Srbi — združeni v borbi proti vsem svojim sovražnikom, tujim in domačim, je Jugoslovanska osvobodilna vojska — vojska, ki predstavlja VSE demokratične sile v Jugoslaviji. Ruth Mitchell o tem seveda ničesar ne ve.

Dejstvo, da je Simms nasel na komediji, katero uganja omenjena ženska, pa je navzlic temu in baš zato silno važno. Slučaj nam namreč nazorno prikazuje, kako veliko dela še čaka ameriške Jugoslovane, ako nočejo, da bodo v ameriški javnosti prodrli elementi, ki so se zavzeli, da ameriško ljudstvo sliši o Jugoslaviji vse drugo, samo resnice ne. Louis Adamić je kot pisatelj in kot predsednik Združenega odbora južnoslovanskih Amerikancev v tem pogledu dosegel več kot pa smo mogli upati, toda ne smemo se udajati iluziji, da je opozicija že poražena. Ona bo ruvala in intrigirala dalje, in ako ne bomo na straži, se lahko zgodi, da bo laž prodrila in triumfirala.

Ta slučaj je obenem dokaz, kako strašno kratkovidni so tisti krogi med nami samimi, ki dan na dan blatijo Združeni odbor, SANS in pisatelja Adamića. Mar ne vidijo, da s tem početjem pljuvajo v svojo lastno skledo in dajejo orožje v roke tistim elementom, ki skušajo prepričati ameriško javnost, da so vsi Jugoslovani razen Srbov ničvredna sodrga, večerj Hitlerjevi pristaši, danes pa komunisti, ker imajo slabo vest in se boje, da bodo za svoje kameleonstvo dobili zaslužen plačilo? Mar ti ljudje res hočejo, da kaka Ruth Mitchell obrekuje pošteno ime našega naroda v uri njegove največje tragedije?

Simmsov članek tudi jasno kaže, kako silno se motijo tisti, ki mislijo, da Slovenci v Ameriki ne moremo in ne smemo skušati vplivati na razvoj dogodkov, ker baje nimamo dovolj zanesljivih informacij, kaj se godi v domovini. Reakcija je močna, razpolaga z ljudmi, ki imajo "vpliv," dobro je založena z denarjem, aktivna je in kri-

či. S pasivnostjo in molkom ji ne bomo nikdar prišli do živega, temveč pomagali ji bomo hote ali ne hote, da se bo na celi črti uveljavila, kar ji bo dalo moč, zadušiti naš glas tudi takrat, kadar bi smatrali, da je prišel čas, da govorimo.

Življenje odklanja "vacuum" in ga sploh ne pozna. Vsak trenutek ima svojo vsebino, in kakšna je ta vsebina, je odvisno od nas vseh. Ljudstvo v domovini se bori, ves svet je v borbi, katera bo med drugim tudi odločila, kakšna bo usoda našega malega naroda, ali bo še živel ali bo izginil brez sledu. Ako bi v takem trenutku molčali mi, ki imamo pravico govoriti in nam nihče ne maši ust, bi s tem pokazali moralno otopelost, ki bi nam dala žig nevrednosti kot članov svobodne družbe. Ako bi odklonili svojo moralno odgovornost kot Slovenci, kako naj jo imamo kot Amerikanci? Človek ni avtomat, temveč bitje s srcem in razumom. Reagirati mora naravno in etično na vsako dano situacijo, ali pa se obsoditi na moralni bankrot.

Simmsov članek in drugi slični incidenti v zadnjem času so pokazali, da je v ameriško javnost še veliko nerazumevanja in nevednosti glede tega, kar se dogaja v Jugoslaviji. To nam mora služiti kot svarilo in poziv — kot svarilo, da je reakcija še močna in vse prej kot poražena, in kot poziv k še večjemu prizadevanju v podporo borbenemu ljudstvu v domovini.

Smo organizirani, in na čelu našega gibanja imamo dobre in sposobne voditelje. Sreča naša je, da so med njimi možje, ki so si s svojim delom in talentom pridobili sloves med splošno ameriško javnostjo, in ki imajo dostop v kroge, katerih večina izmed nas ne doseže. Treba je, da stojimo za njimi in da podpremo njih delo moralno in gmotno. Ako se bomo tega zavedali in storili svojo dolžnost kot Slovenci in kot Amerikanci, bosta SANS in Združeni odbor južnoslovanskih Amerikancev zapisana z zlatimi črkami v zgodovini osvobodilne borbe slovenskega in vsega jugoslovanskega ljudstva!

Urednikova pošta

Pozor: Detroit in okolica

Podružnica šte. 1 SANSa in postojanka šte. 34 JPO-SS imata sejo v nedeljo 5. decembra ob 2. uri popoldne v Slovenskem narodnem domu na 17153 John R.

Prosim, da vsa društva, člani in članice, ter vsi oni, ki se zavajajo svoje narodne dolžnosti in niso hočejo pomagati svojemu zasužnjemu, a nepremaganemu narodu do svobode, da se udeležijo seje.

Naš narod, brez razlike prepričanj, se junsko bori in postavlja "VZOREC" bodoče ureditve sveta, v katerem bo obstanek in mir zagotovljen potomstvu navadnih ljudi za vselej.

Bodri naj nas požrtvovalnost mo žin žen v Ameriki, ki žrtvujejo ves svoj prosti čas in denar v pomoč in povzdigo naroda tu in v domovini. Pogumno vztrajajo v težkem delovanju, ne ozirajoč se na one, ki jim ne zavedajo mejejo polena pod noge, kjer le morejo.

Vsak naj dela in žrtvuje malo in opusti osebnosti, da bo zagotovljen popoln uspeh naših teženj in želja. — Za podružnico šte. 1 SANSa:

Lia Menton, tajnica.

Pevski zbor Jadran vabi na sejo

Cleveland, Ohio. — Na zadnji Jadranovi seji se je razmotrivalo in sklenilo, da se zopet prične s pevskimi vajami. V ta namen se bo vršila jutri, 30. novembra seja v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Prijazno se vabi vse stare Jadranove pevce in pevke, da se pridružijo in zopet oživijo naš priljubljeni pevski zbor "Jadran".

Vabimo tudi nove pevce in pevke, da se nam pridružijo. Na starost se ne oziramo. Dobrodošli ste vsi od 14 leta pa do 100 let. — Pridite!

Torej, prosimo, pridite na sejo jutri, 30. novembra, ob 8.

Ljudje so znali pisati že pred 5000 leti

Ameriški vseučiliški profesor dr. Johnson se je dolga leta ukvarjal z vprašanjem, kdaj so začeli stari Egipčani uporabljati koledar.

Na podlagi raznih dokazil je prišel na to, da je bilo to najbrže 18. junija 1. 3251 pred Kristusom. Ta dan je obenem najstarejši dokazani dan človeške pisave.

Če so namreč Egipčani tedaj začeli uporabljati koledar, so gotovo že znali zaznamovati razne podatke s svojo pisavo.

Če torej smatramo račune ameriškega učenjaka za pravilne lahko trdimo, da je leto 2251 pred Kristusom začetek pismenosti.

KROMPIRJEVI KOLACKI Z OCVIRKI

Deset večjih krompirjev skuhaš, skuhaš lupi, deni na desko in potresi z žlico soli. Nato zmečkaj krompir na deski in opraviš z dobro žlico moke.

Zdaj krompir dobro zgneti, zvaljaj za prst na debelo in zreži s kozarcem kolačke, ki jih položi v pekačo, v kateri si raztopila primerno količino masla. V sredo kolačkov daj malo ocvirkov ali pa sesekljane mastnega prekajenega mesa. Te kolačke pokrij z drugimi kolački in robove stisni. V pečici speci na obeh straneh.

Ko imaš kolačke v skledi, jih zabeli z raztopljeno mastjo, ki si v njej oprasila na tanko narazano čebulo. Kolačke lahko daš na mizo hkratu s kislim zeljem.

VLIVANCI Z DROBNJAKOM

V lončku raztepi eno jajce, primešaj žlico mleka, žlico drobnosesekane drobnjake (šnitliha), žličko raztopljenega sirovega masla in toliko moke, da dobiš tekoče testo, katero lahko vlivaš. Vlivance vlivaš v vrelo juho in pustiš nekaj časa vreti.

uri v Slovenski delavski dom na Waterloo Rd.

Frances Wolf.

Rekrutiranje SPARS s konjem in vozičkom

SPARS Katherine Drexel in Rosemary Stolz, vozač se v majhnem vozičku, zainteresirajo dve mladi ženski za vstop k ženski rezervni organizaciji Omega mornariškega distrikta za obrežno stražo. Kandidatnje za vstop k organizaciji SPARS sta Edna Rita Broussard, na levi, in Anne Berard.

Iz življenja starih Mariborčanov

Težko je danes pisati o življenju Mariborčanov v preteklih časih. Maribor nima pisane zgodovine, kakor jo imajo druga večja mesta, vse kronike, ki so nam ostale ohranjene do današnjih dni, nam podajajo le kratke fragmente, iz katerih si je potem treba ustvariti približno sliko o življenju starega Maribora in njegovih meščanov.

Če ne bi bila usoda pred sto leti zanesla v Maribor profesorja dr. Rudolfa Puffa, ki si je poleg svoje naloge — vlivati učenost v mlade glave na mariborski gimnaziji — izbral še drugo, hvalevredno delo — napisati zgodovino Maribora, pa bi o naši lepi obdravski prestolnici in njenem davnem življenju še dosti manj vedeli. Iz njegovih zanimivih zapisov so posneta tudi sledeče vrstice:

Maribor nima slavne zgodovine, kakor jo imajo druga naša človeška mesta, ki se ponašajo še s predrimskimi začetki in ki so v rimski dobi dosegla sijaj, kakor ga nekatera niti danes več nimajo. Izkopanine, ki se najdejo v mestu samem in v neposredni okolici, dokazujejo, da je bila ta pokrajina ob vходу v Dravsko dolino že v pradavnih časih obljubljena.

V rimskih časih je stala na desnem bregu Drave med Betnavo in Novo vasjo večja naselbina; še dandanes naziva ljudska govorica ta kraj "stara mesto". Mesto Maribor pa je nastalo šele v srednjem veku.

Najbrž bo tako, da so imeli lastniki gradu na Piramidi med Dravo in grajskim hribom dvorec, okrog katerega so se začeli naseljevati njihovi služabniki. Poleg njih so se naselili še kakšni obrtniki, nastala je na ta način vas, pozneje trg, katerega so njegovi gospodarji, mariborski grofje, zaradi varnosti v tistih nemirnih časih opasali z zidom ter izposlovali zanj merne pravice.

Zaradi ugodne lege, prijetnega podnebja, rodovitne okolice in zaradi tega, ker so se tukaj križale važne zveze med severom in jugom, vzhodom in zapadom, je pomen kraja neprestano rasel, a pomenom pa tudi njegov obseg. Ko se omenja Maribor prvič v zgodovini, je to že ugledno mesto z lastnim gradom in velikimi pravicami.

Prvič je to konec 13. stoletja. Tih, kakor je mesto v zgodovini prišlo, je tudi v njej ostalo. Do najnovejših dni se o Mariboru nikoli ni dosti slišalo in čitalo. Bilo je tipično mesto obrtnikov in trgovcev — zadovoljnih meščanov, ki si ne želijo nič drugega, kakor svoj mir in udobno življenje ter plačujejo te dobrate svojim gospodom z neomajno vdanostjo. Takšno je ostalo življenje mariborskih meščanov skozi vsa stoletja. Nikoli se niso puntali, zato pa so raje zbirali posvetno bogastvo. Ze stare kronike nam poročajo, da so imeli mariborski meščani — kakor v današnjem času — svoja posestva v okolici.

Bili so lastniki najlepših vinogradov v Slovenskih gorah, velikih gozdov na Pohorju, poleg tega so bila njihova last tudi vsa obsežna polja v današnjem Melju, v Koroskem in Magdalenskem predmestju. Večina meščanov je imela poleg trgovine ali obrti še svojo kmetijo. Za svoje pravice in za svojo posest pa so se znali Mariborčani vedno postaviti. Niso se ustrašili borbe z okoliško gospodo, ki jim je skušala na vseh krajih in koncih odčepiti kak kosček njihovega bogastva in pravice.

Mesto obrtnikov in trgovcev

Kakor smo že omenili, je bil Maribor od svojega začetka naprej skozi vsa stoletja tipično mesto trgovcev in obrtnikov. Znal si je zagotoviti obsežne pravice, ki so mu prinesle gospodarski razvoj in blagostanje.

Kot središče velike vinorodne pokrajine je postal Maribor kmalu tudi središče vinske trgovine. Ze pod Badenberžani je dobilo mesto velike privilegije — lastno sodstvo ter razne carinske pravice, od katerih so se še nekatere do današnjih dni ohranile. Tako so Mariborčani izposlovali, da niso smeli splavarjati na Dravi pristajati nikjer drugje v bližini mesta. V mestu samem pa se je pobirala posebna pristojbina od vsakega splavara, ki se je ohranila do današnjih dni ter se še danes računa po številu vesel na splavu.

Ker je bil promet s splavi in čolni na Dravi vedno izredno živahen, so spravili v mesto vedno dovolj tujcev, ki so puščali v obdravskih gostilnah svoj denar. Na ta način so že stari Mariborčani skrbeli za tujski promet.

Da bi dvignili vinsko trgovino, so izposlovali prepoved, da ne sme nihče po godu sv. Martina peljati skozi mesto vina.

ŠKRAT

Dobrosrčna Anica
Anica gre z materjo na izprehod. Na cesti srečata gospoda, ki ima monokel na očesu. Anica pocuka mater za rokav in sočutno reče:
"Joj, mamica, pogled tega moža! Revez ima samo polovico očal."

Jaz

Pod visokim hribom v samoti je imela stara ženica svojo kočjo. Zadovoljno je živela s možem, ki je bil drvar. Mož se je vsak večer vrnil domov.

Nekega dne pa se mož ni vrnil. To je izkoristil neki razbojnik, ki je bil prepričan, da ima ženica precej denarja. Pomnil je vdrl v kočjo in se kar na lepem znašel pred prestrženo ženico. Zarenčal je nad njo:

"Pri prici mi izroči denar!"
Starka ga je proseče pogledala in zaječala:

"Niti belica nimam."

"Lažeš!" je zakričal razbojnik.

Ženica se je rotila, da ne laže, a vse skupaj ni nič pomagalo. Razbojnik jo je natepal s korobačem. Sele potem, ko je vse prebrskal po koči in res našel počene pare, je ubogo nico izpustil.

"Če nimaš denarja, pa mi daj kruha in sira!" je oblastno rekel.

"Kruh in sir dobiš, če mi poveš svoje ime," je rekla ženica. "No, če te moje ime zanima, tedaj vedi, da mi je ime JAZ." Ženica mu je dala sira in kruha. Ko se je razbojnik napel, je ubogi ženici zažgal kočjo. Starka je komaj utegnila uti in domok, ki je postal žrtev plamena, jo je navdala takšna žalost, da je zajokala na glas. Potem pa je odhitela k orožnikom in povedala, kaj se je zgodilo.

"Kdo pa je zažgal?" je vprašal orožnik.

Ženica je med solzami in jokom začela vpiti:

"Jaz, jaz, jaz!"

"Ti si zažgala?" se je začudil orožnik. "No, če je tako, bomo pa kar tebe zaprili!"

In je ubogi ženici zvezal roke in jo odpeljal v temno ječo. Tam čepi še zdaj, če niso orožniki medtem ujeli pravega potgalca.

Ker so pa važne ceste v Dravsko dolino, kamor je šla v glavno vinska trgovina, vodile nemo Maribor, so s tem v praksi onemogočili vsakomur trgovanje z vinom. Zaradi tega so pašne pravice je prišlo večkrat do hudih spopadov s Ptujskimi Mariborčani po ostali Mariborčani vedno zmagovati.

Poleg tega je obstajala že v prvih časih naredba, da ne sme biti v krogu ene milje okrog mesta nobene gostilne, nobene trgovine in nobenega obrtnika. Mariborčani so strogo pazili, da je ostala ta pravica v veljavi. Na ta način so zadržali v kraju voju vse sosodne vasi, mesto samo pa je naraščalo.

(Dolje prihodnje)

Buy a Bowl and Build a BATTLESHIP

"OPATOV PRAPORŠČAK"

SPISAL FR. REMEC

(Nadaljevanje)

—Le povejte opatu, če hoče, kdo da vas je prijel in močnega opata prisilil, da je moral izpustiti Rovana. Tako dolge roke opat le še nima, da bi mene dosegel.

Zdaj je prišel iz Rovaneve soseščine, v kateri je bil zdravnik in narenil pogovor konec. Helena in njen brat bi bila rada šla k Rovanu, a zdravnik tega ni dopustil, ker je bil bolnik še prešlab.

—Pa prideva čez nekaj dni, je energično izjavila Helena. Jaz sem Rovanu obljubila, da ga obiščem in svojo obljubo izpolnim.

—Prav kakor tista Judinja, tista Saloma, je mrmral Matija. In še zmešala bo ga, Andrejčeta, in še prav gotovo, kajti zala je, da bolj ne more biti! Škoda, da so minili tisti časi, ko je živel kralj David in svoje grehe ude pri mladih devicah grel. Ko bi bil jaz kralj, bi pri tej punci prav rad Davida igral.

XXXIV.

V zatiškem samostanu sta vladala zadovoljstvo in veselje. Opat Albertus je bil spoznal, da mora menihi pridobiti na svojo stran, če se hoče vzdržati na svojem mestu. Sklenil je z njimi nekako pogodbo, s katero sta bili obe stranki zadovoljni, opat in menihi. Menihi so pustili opatu popolno svobodo, opat pa menihom. In zdaj se je zopet začelo tisto življenje v samostanu, kakor svoje dni; pijančevanje in vsakovrstne orgije, za katere so menihi dobivali ženske od vseh strani. Le senjor Andrej se teh razuzdanosti ni udeleževal. V začetku je celo poskusil, vplivati na opata, naj bi temu početju naredil konec; večkrat je poudarjal, da se niti v paganskih lupanarijah, niti v starem Rimu niso godile take brezstidnosti, kakor v krščanskem samostanu v Zatični; ali svarila njegova niso ničesar pomagala.

Rovan je med tem ležal bolan na smreškem gradu. Zdravje se mu je obrnilo na bolje, da je časih že mogel posteljo zapustiti. Pater Hugon je bil odšel v Ljubljano, v Rein in na Dunaj, da na merodajnih mestih pove, kaj se je zgodilo v samostanu. Matija pa je ostal doma in je stregel Rovanu s tako skrbnostjo, kakor bi ne bil niti lastnemu sinu.

Pri drugem obisku, ki ga je napravil grof Lamberg s svojo sestro na Smreki, je bil Rovana že v stanu, zabavati se s svojima gostoma. Naravno je, da se je pogovor sukal največ okoli samostanskih razmer in grof Lamberg je šele zdaj izvedel popolno resnico o opatu Albertusu. Pri ti priliki je tudi spoznal značaj in mišljenje Rovana, in ko sta se moža ločila, sta bila že dobra prijatelja.

Helena je bila tudi pri tem obisku živahna in vesela in je posebno Matija dražila.

—Vi se morate oženiti, Matija, mu je rekla. Vi bi bili izvrsten zakonski mož.

—Saj bi se rad, je odgovoril Matija s potuhnjeno porednostjo.

—Zakaj pa si potem ne izberete neveste? je vpraševala Helena.

—Tudi za nevesto bi vedel, a vzeti je ne morem.

—Kako da ne? Ali vas ne mara?

—Pač! prav rada me ima!

—Zakaj je pa potem ne vzamete?

—Kako — ko jo je pa že drug vzel!

Grofica je strmela, Matija pa je smeje rekel:

—Da, grofica, tako nesrečo imam v ljubezni. Tista, ki bi jo jaz rad imel, je že omožena, druge pa jaz nečem. In tako bom moral iti kot samec pod zemljo. Saj bo najbrže še Rovana samec ostal.

—Kaj, samec hočete ostati? se je čudila grofica, obrnivi se k Rovanu. Ne! To ne sme biti! Škoda bi vas bilo!

—Kje naj pa dobim nevesto? se je šalil Rovana. Plemenitega stanu nisem, premoženja tudi nimam posebnega — katero dekle bi me hotelo vzeti?

Grofica pa je zardela in v ljubki zadregi, ki jo je posebno Matija opazil z velikim zadovoljstvom, rekla:

—Le obrnite se do vojvodinje Viride, gospod Rovana. Ta je že oni dan pripovedovala, da zaprosi vojvodo Viljema, naj vam podeli plemstvo in kot plemič boste lahko dobili primerno nevesto. Mislim, da bi vas vsaka rada vzela.

—Vi tudi, grofica? je vprašal Matija in napravil kar močnejši nedežen obraz.

—Vi ste nesramni, je Matija zavijala grofica. Jaz dobim ženinov, kolikor jih hočem!

Pridelek na kraljevem polju

Vsled britskega načrta za pridelek v vojnem času, se je tudi privatni prostor kralja George, na katerem se igra "golf," zoro. Slika ga predstavlja, ko s kraljico Elizabeto, princezino Elizabeto (v ozadju na levi strani) in princezino Margareto Rose, ogleduje pridelek, ki je zrastel na njegovem bivšem igrišču.

BACK TO THE JUNGLES AND MOUNTAINS

BURMA—First the Japs chased the Allies out of Burma, cutting off China's only supply road. Now the Allies are ready to start re-taking this jungled, mountainous area. U. S. Army engineers and Indian and Chinese laborers have been building new supply roads from Sadiya, a lead area in Northern India along undisclosed roads to China.

Na sestanku uradnikov različnih žogometnih skupin, se je napravilo načrte za svetovno serijo za čempionstvo, in sicer, da bi se napravilo le eno potovanje. Na sestanku so bili, od leve na desno stojčji: Charles McManus, tajnik New York Yankees; Ford Frick, predsednik National lige; Sam Breadon, lastnik St. Louis Cardinals; in žogometni komisar K. M. Landis, sedeč.

—Vzemite Rovana, grofica, je nadaljeval Matija, katerega ni grofičina nevolja čisto nič motila. Jaz ga poznam in vem, da bi bil pravi mož za vas. Boljšega ne dobite, le meni verjemite.

Grofica je bila v veliki stiski. Kar žarela je in hudi pogledi so švigali na predznega Matijo, ki pa se za vse to ni menil, nego se le smejal, kakor da je sam s seboj zadovoljen.

Rovan je priskočil grofici na pomoč in zasukal pogovor na drug predmet. In kmalu je bila grofica zopet pomirjena ter pazljivo poslušala Rovano pri-povedovanje, kako je pred meseci potoval po Rimu in kaj je tam vse videl. Sedela je poleg Rovana in ga gledala kakor da je zamaknjena.

Grofica je v tebe zaljubljen, je dejal Matija Rovanu, ko sta bila grof Lamberg in njegova sestra odšla. In ko je Rovana hotel nekaj ugovarjati, ga je Matija odločno zavrnil, rekši:

—Meni ni treba ničesar praviti. Zdrave oči imam in kar sem sam videl, tega mi nihče ne utaji.

Ker je Rovana molčal, je nadaljeval Matija:

—Srečo pa imaš pri ženskah: Prav pasjo srečo. Ves St. Lambert je v tebe zaljubljen. Vojvodinja, grofica Helena in pa tista Margareta, ki je sicer tako hladna, da se zmerom boji, zdaj in zdaj bo zmaznila. Ko bi bil jaz v tvoji koži, jaz bi že vedel, kaj storiti. Vojvodinji bi se laskal, da bi mi najprej

pomagala, potem bi pa vzel to drobno večšo, to grofico. Kadar pride k nam, je tako, kakor bi solnce posijalo v sobo. Poslušaj mene, Andrejče, in vzemi grofico Heleno. Denarja sicer ne dobiš dosti, a vesela je vedno in taka žena, ki se ves dan smeje, je več vredna, ko sedem gradov. Če jo vzameš, Andrejče, pri moji veri, da ostanem pri vaju in bom vajine otroke pestoval.

Rovan ni na toplo prigovarjanje Matijevo ničesar odgovoril, nego molče povsili glavo. In misli njegove so zletele v St. Lambert in prvič ga je spreletelo spoznanje, da ljubi — sestro svojega smrtnega sovražnika Margareto pl. Lindek.

XXXV.

V St. Lambertu so imeli goste. Vojvodinja je povabila več sebi posebno vdanih velikašev, med katerimi je bil tudi graščak na Griču pri Mirni, Jošt baron Gall, jako ugleden in premožen velikaš in od nekdanj iskre priatelj zatiškega opata Albertusa.

Tudi grof Lamberg se je bil iz zatiškega samostana preselil v St. Lambert, ker so se vsi vitezi, ki so bili Albertusa spremlili v Zatično, zopet razšli. Vojvodinja je vse storila, da so se njeni gostje kar najbolje zabavali, in bila sama ves čas izredno dobro razpoložena.

Cim je Rovana okrevljal toliko, da je mogel zopet na konja, se je najprej odločil, da gre v St. Lambert. Zahvaliti se je hotel vojvodinji, ki je za časa njegove bolezni večkrat pošiljala vprašat, kako se Rovanu godi, in zahvaliti grofu Lambergu in grofici Heleni za njihove obiske. Zvesti Matija ga je spremljal tudi na tej poti, a trudil se je zama, da bi s svojimi šalami spravil Rovana v boljše voljo. Rovana so težile neke slutnje, kakor da ga čaka kaka posebna nesreča.

(Dalje prihodnjic)

Mali oglasi

VSE KARKOLI

potrebuje se od zobozdravnika, bodi izvlečenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v va-se polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:

vhod na 62. cesti
Kneusovo poslopje
6131 St. Clair Ave.

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvo vrstna popravila na vseh vrstah radio aparatih

If You Suffer 'PERIODIC'

FEMALE PAIN

With its Weak, Cranky, Nervous Feelings
If at such times you, like so many women and girls suffer from cramps, headaches, backache, dizziness, "irregularities", periods of the blues — due to functional monthly disturbances — Start at once — try Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound to relieve such symptoms. It's famous not only to help relieve monthly pain but also accompanying tired, weak, nervous feelings of this nature. This is because of its soothing effect on one of woman's most important organs. Taken regularly — Pinkham's Compound helps build up resistance against such symptoms. Follow label directions.

LYDIA E. PINKHAM'S VEGETABLE COMPOUND

IŠČE SE

sobo v okolici E. 55 in E. 65 St. Kdor jo ima za oddati naj pusti svoj naslov v uradu tega lista.

Proda se

hiša za 2 družini, 4 sobe zgoraj, 5 sob spodaj; dva zidana garaža in klet. Vse v dobrem stanju. Cena \$4.500. Zglasite se na 5113 Luther Ave.

Za delavce

MOŠKI--ŽENSKE

Vi lahko pomagate zadati udarec s tem, da pridete delati k nam. Mi imamo odprta dela na

STROJIH

INŠPEKCIJI

BENCH

in več druga dela.

Povprečne zahteve za ženske
5 čevljev-4 inče—135 funtov

Visoka plača od ure za začetek

Ohio Crankshaft

3800 Harvard

pri Harvard Denison poulični

MOŠKE IN ŽENSKE

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu

45 ur dela na teden

Plača za ZAČETEK

Moški 77½c na uro,

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na
EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

BONDS

ZENSKE

za

PECENJE PECIVA

Drugi šift. Plača od ure
Cleveland Cap Screw Co.
2921 E. 79 St.

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zv.
šest večerov na teden

DOWNTOWN:

750 Huron Rd. ali

700 Prospect Ave.

PLAČA \$31.20 NA TEDEN

Delni čas:

1588 Wayne Rd., Rocky River

Tri ure dnevno, 6 dni na teden

PLAČA \$9.90 NA TEDEN

Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglasite

EMPLOYMENT OFFICE

ODPRT 8 zv. do 5. zv. dnevno
razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se zahteva

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

700 Prospect Ave. Soba 901

MOŠKI -- PEKI-POMOČNIKI

79c na uro za začetek, čas in pol za nad 40 ur dela.
Važna industrija
Zglasite se pri

Grennan Bakeries, Inc.

1941 E. 66th St.

Za delavce

ŽENSKKE

Pointer strojne operatorice
Predznanje ni potrebno
plača od ure

Cleveland Cap Screw Co.
2921 E. 79 St.

Wagon Men

Pomivalci posode Porterji

Izkušnja ni potrebna
Plača od ure poleg overtime
Ugodne delovne razmere v novi tovarniški kafeteriji
Morate biti državljani

The American Stove Co.

AIRCRAFT DIVISION
1825 E. 40 St.

TOVARNIŠKO DELO

100% obrambna tovarna
Izkušnja ni potrebna
Plača na uro, poleg "overtime"
Zahteva se "Availability Statement"

The Draper Mfg. Co.

E. 91 St. in Crane
1 blok južno od Union Ave.

HOTEL STATLER

ima odprte službe za:

BUSBOY

BAR BOY

HISNIKA

KUHINJSKEGA

POMOČNIKA

OSKRBNIKA

STALNEGA KURJAČA

POPRAVLJALCA

ELEKTRICARJA

Brezplačna zavarovalnica, prosta zdravniška oskrba, počitnice s plačo.

Tedenska plača, obedi, uniforme odvisno od dela.

Zglasite se pri Employees' Entrance, zadaj za hotelom, E. 12—soba 335, 9-6 pop.

DEKLETA

za pomoč v PEKARIJI PECIVA

Dnevno delo. Plača od ure.

Cas in pol za nad 40 urno delo.

Zglasite se pri

Grennan Bakeries, Inc.

1941 E. 66th St.

Mali oglasi

CE POTREBUJETE
novo streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service

1106 St. Clair Ave.

CH. 376—3377

Ob večerih: ME. 4767

OGLAŠAJTE V

"ENAKOPRAVNOSTI"

Gray Hair?

NEW VITAMIN RESTORES NATURAL COLOR

Free Booklet Tells Of Thrilling

Discovery; New Hope For Millions

One of the most sensational scientific discoveries of modern times is an anti-gray hair vitamin that restores natural, normal color to gray hair in nature's own way.

Scientific investigation has revealed that gray hair, in many cases, may be due to a vitamin deficiency. Scientists

have also discovered the particular vitamin that is necessary to restore color to the hair in such cases. Reports of tests made indicate remarkable results. Not a dye—not a tint—not a drug—not a medicine! It is a valuable food supplement. If you are among the millions of people who find themselves handicapped, in business or socially, because of gray hair, mail coupon below (or write) for free booklet about this marvelous new vitamin discovery. There is no cost or obligation, so send today.

United Vitamin Products, 9 W. Washington St., Chicago, Ill., Dept. 5

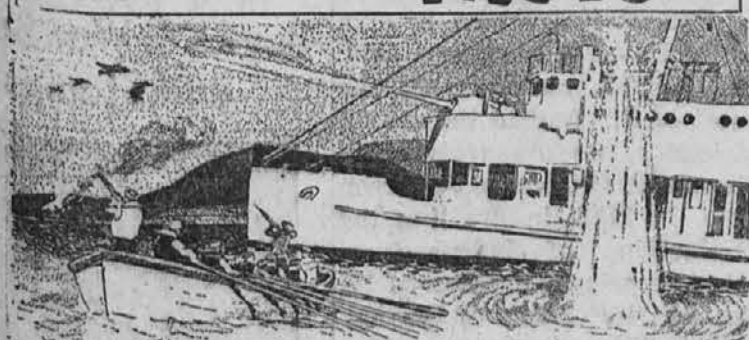
Send me FREE BOOKLET about the new ANTI-GRAY HAIR VITAMIN.

Name _____

Address _____

City _____ State _____

UNITED NATIONS FACTS

FIRST JAP ATTACK

ON THE U.S. NAVY WAS NEARLY 4 YEARS BEFORE PEARL HARBOR WHEN THE U.S. PANAY WAS BOMBED IN CHINA ON THE YANGTZE RIVER, DECEMBER 12, 1937.... REMEMBER?

LIN SEN

PRESIDENT OF CHINA,

HAS CALLED THE UNITED NATIONS THE BEGINNING OF UNIVERSAL BROTHERHOOD

TO CONTINUE TO FIGHT AGAINST THE JAP. 40 MILLION CHINESE HAVE TRAVELED OVER 1000 MILES WESTWARD, GATHERING WITH THEM 452 FACTORIES, MORE THAN 100,000 TONS OF SALVAGED MACHINERY, CORES OF SCHOOLS, BANKS, PUBLISHING HOUSES!

DOLG

Povest

CIRIL DREKONJA

(Nadaljevanje)

"Poleg nesreč še sramoto na našo hišo! Otroka boš imela, ki bo brez očeta. Kazali bodo za teboj in za nami. Ali se ne pogreznesh od sramu?"

"O... Naničino telo je vztrepetalo v sunkih.

Mati je držala vogel predpasnika v rokah ter si brisala oči. Ni mogla več vzdržati, odšla je v kuhinjo.

"O mislila sem, da se ne smem upirati."

"Tako?"

"Udari me, France; samo ne očita!"

"Tepel te bom zdaj? Ničvrednica! Ali popravim sramoto? Ko smo mi garali, ko smo hlapčevali, si se ti vlačila!"

Nanica je jokala na glas. Glavo je skrivala v roke. Solze so ji močile. Sirota je klonila niže in niže. Andreju se je smilila, da je gledal v stran.

"Zakaj mi tako očitate? Prosila sem ga, naj njegov oče počaka. Ubogal me je. Od tedaj nisem imela več moči..."

Ob teh besedah je France obstal. Tako težko so padle v njegovo dušo; tako globoko so vse izpovedale. Nič več ni mogel priklicati na usta prejšnjega glasu. Očitki so utonili. Pogledal je sestro, ki je čepela bedna v zdiču. Ni bil vajen solz, a takrat mu je vzplala na oči. V prsih se je zgnilo in ga toplo pogrelo. Stopil je, počasi k sestr.

"Saj si naša, Nanica; saj si samo naša!"

Andrej je sedel k mizi in si podprl glavo. Ostal je tako nekaj časa, nato se je dvignil in zrasel pod strop. Pogled mu je hitel skozi okno. Stal je na mestu ko teman sodnik.

XXVIII.

Tone je prišel k Francetu na Polog. Nekoliko boječ je stopil v Košanovo hišo. Bal se je, da ne bi zadel ob trde Naničine oči.

"Kje je France?"

"V hlevu je. Pride."

Mati je poklicala sina. France se je prikazal v vratih.

"Ti si, Tone!"

Mladenica sta se pogledala, si namignila. Nič nista rekla. Odšla sta v izbo.

"Si se odločil?" je vprašal Tone.

"Odločil sem se."

"Kdaj odpotujeva?"

"Kadar hočeš. Samo papirje uredim in še nekatere druge malenkosti."

"Se ne boš skesal? Se lahko zanesem nate?"

"Lahko."

Govorila sta tišje, da bi se glas ne čul v kuhinjo.

"Kaj misliš, bova srečna?"

"Če so drugi, bova tudi midva. Nekaj let ostanem tam, tri, pet; prihranim si in dokupim zemljo. Tako radi bi imel več kot imamo. Tudi hišo bom popravil."

"Tudi jaz bom hranil. — Samo če živez ni predrag? Tujina da zaslužek, a ga tudi vzame, pravijo."

"Imaš denar za pot?"

"Dobim ga."

Mladenica sta razpletala pogovor dalje. Misli so jima horile po tujini. Vse sta si predstavljala, o vsem ugibala. Vživel sta se v besede in sanje, da se jima je porodila v dušah nestrpnost. Bilo jima je, kakor človeku, ki se nameni na pot in je z doma, še predno odide. Želela sta si, da bi se koj približal čas slovesa; da bi bila že daleč na potu. Nič več ju ni vezalo na domačijo. Odločitev za pot v svet je pretrgala vse vezi nanjo. Misel na srečo je pričarala tujino lepo in zaželjeno pred oči.

V izbi se je že mračilo. Ste ne so tonile v motnjavo; slike svetnikov v kotu so se zastrelje; ura je tiktakala glasneje in je drobila čas enakomerno v mrak.

Tone je skočil na tla in stopil k vratom. Usta je nategnil v nasmeh ter vprašal nekoliko šaljivo:

"In od dekleta ne boš jemal slovesa?"

"Saj ga nimam. Ne bo mi treba."

"Tudi meni ne."

France je posedel še nekoliko. Brž, ko je Tone odšel, je začutil, kako ga objema samotna. Lepe in vabljive slike, ki sta jih pričarala s prijateljem, so medlele in ginile. Veselo razpoloženje se je umaknilo; v srce se je kradla otožnost. Zdal se je zbal dneva, ko se bo moral ločiti, ko bo pretrgal tek življenja, ki ga je živel do sedaj in katerega je bil tako vajen. Pahnil se bo v nov svet, in je podvomil, če se mu bo mogel privaditi. Potlačil je trenutno slabost ter se zamislil v novo življenje, ki ga bo ustvaril domu. "Takrat bo lepo," si je mislil, "živeli bomo srečno."

V mislih se ni ozrl niti za trenutke v to, da bi ustvarjal bodočnost sebi. Premislil je tudi Tonetovo poslednje vprašanje. Hudo mu je bilo. Vedel je, da je imel mladenič rad Nanico. Tožal se je samo s tem, češ, ko bodo ljudje izvedeli za njeno nesrečo, bova s Tonetom že daleč v svetu.

Še isti večer je stopil do Zagričarja in ga poprosil, da bi mu posodil denar za pot.

"Posodim, rad ti posodim," je prav slovesno izgovoril Zagričar. "Nate se zanesem ko na zlato. Le pojdi in srečen bodi, da se rešite teh ljudi!"

XXIX.

France se je vračel zadovoljen proti domu; vendar je ta večer spoznal, kako težke so bile očetove poti.

V kotu na klopi je stal črno prebarvan kovčeg. Z njim sta se utihotapili v hišo tesnoba in strah. Nekaj strašnega je odsevalo od črne barve. Tujina je grozila iz nje, zlobna, zagonebna. Kovčeg je bil kakor črno orodje, ki ga postavi cerkovnik ob osmini sredi cerkve. Vsa izba ga je bila polna. Oko se ga ni moglo izogniti; kamorkoli je pogledalo, je zadelo obenj. Košanka ni stopila v sobo, ne da bi se ozrla vanj. Vselej jo je zgrozilo v duši.

Dnevi so potekali. Topili so se tako hitro drug v drugega, da si je France naposled začel zdelati še nekoliko odloga. Radi Toneta in radi dane besede ni smel odlašati. Hitel je z delom in opravili, da bi ga čas ne pretekel.

Pred odhodom je hotel obiskati očeta. Nekega jutra se je napravil, odšel je v dolino na vlak. Sam je stopil po poti, sam zase je sedel v vlaku. Pogled je upiral pred se, ni iskal družbe ne z besedo ne z očmi. Največ je mislil na očeta, na dom in nase.

Vlak je drdral po ožki, viostrih krčih se vijoči dolini. Na obeh straneh so viseli v grapo strmi bregovi; po sredi je tekla voda. Številni predori so ugašali dan.

France je sedel na klopi in pogledoval skozi okno. Samotne hiše so ždele v bregu, okoli njih dlan obdelane zemlje, za to skale in po skalah skrivljeni gabri. Prav za uboštvo postavljene domovi so se umikali počasi navzgor po dolini, nato begoma izginjali.

(Dalje prihodnjic)

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Avenue
Henderson 5311-5312

ENGLISH SECTION

FOR VICTORY—Buy
U. S. War Bonds & Stamps

NOVEMBER 29, 1943

Exams for Scholarships

A number of scholarships are available to Cuyahoga County high school graduates or those who will be graduated at the end of the current semester, President Winfred G. Leutner of Western Reserve University announced today.

These scholarships are at Adelbert College, the men's undergraduate college of Western Reserve University and include grants for full and partial tuition.

These are competitive scholarships. Awards will be made on the basis of high school academic record, extra-curricular activity record, test results and personality.

Scholarship application blanks may be obtained from the office of the high school principal or from the Office of the Dean, Adelbert College, Western Reserve University.

Winners of scholarship awards must maintain satisfactory records at college in order to receive their awards after the freshman year. Recipients will begin their courses at the opening of the first regular session of the college following their graduation from high school.

Completed application blanks, together with three letters of recommendation and a transcript of the student's high school record, should be forwarded to Dean C. W. Huntley, Adelbert College, Western Reserve University, not later than December 10, 1943.

Competitive examinations will be given on Saturday morning, December 18, 1943, at 9 a. m. in the Psychology laboratory on the Western Reserve University campus.

Civil Service Jobs Opened

Miss Gertrude Jones, Chairman, and Carl W. Smith, Member of the State Civil Service Commission of Ohio, announced today a schedule of the examinations to be conducted December 8th and 9th for a number of positions in the Department of Public Welfare (Division of Aid for the Aged and Division of Social Administration) on both the State and County level; and for positions in the County Service in the Public Aid program; also for the position of Inspector (Dairy Trade Practices)—Department of Agriculture. The positions in the Division of Social Administration include: Administrative Assistant, Services to the Blind; Child Welfare Field Representative; Child Welfare Supervisor; Field Representative; and Supervisor of Employment, Services to the Blind. The positions in the Division of Aid for the Aged include: Assistant Case Work Supervisor, Subdivision Office; Examiner, Grade III (Professional); Examiner, Grade IV (Collections); Investigator; Subdivision Manager, Grades I, II, and III; and Supervisor (Administrative Procedures). The positions in the County Service in the Public Aid program include: Case Worker, Case Work Supervisor, and Visitor.

The examinations will be conducted in the following listed cities: Athens, Canton, Cincinnati, Cleveland, Columbus and Dayton. Application forms and official bulletins detailing information as to duties, salaries and qualifications for each position may be secured in the offices of the County Auditors, as well as from the office of the State Civil Service Commission in Columbus, Ohio.

Persons interested in any of these examinations must file their applications on the regular application form supplied for that purpose not later than 5:00 o'clock p. m. Tuesday, November 30, 1943. All applications must be addressed to the State Civil Service Commission in Columbus, Ohio.

Safety News

A chance to get something free has a special appeal in these days of high prices. Well, safety is something that's free, and everyone can have it! The only obligation is a little extra carefulness—and carefulness pays big dividends—to you and your country. The Greater Cleveland Safety Council asks everyone—at home, at work or at play to be careful and save manpower for warpower.

Let's declare an open season on accidents in the hunting seasons ahead. The Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council offer these safe hunting tips: If hunting with someone else, walk side by side whenever possible. If you must walk single file, the man in front should carry his gun pointing forward in the crook of his arm. The man behind should carry his gun, pointing back, over his shoulder. Don't let your hunting shells be saboteurs.

Bicycle riders, yours is not a victory bike unless you ride it safely. One dangerous habit, says the Greater Cleveland Safety Council and the National Safety Council, is edging your bicycle in between standing vehicles at intersections. You may be thrown from your bike or crushed between two cars when the traffic starts moving. Make your bike a victory bike by riding it safely!

Buy Your Share in "Our
SUBMARINE CHASER"

WHERE THE FUEL GOES

A PURSUIT PLANE, at a cruising speed of 200 m.p.h. requires one gallon of gasoline for every four miles of flight.

Take a tip from Uncle Sam!

USE MORE POTATOES NOW!

Fill out your menus with our plentiful crop of this fine, nutritious food.

SAVE MONEY.

Buy a peck or more at a time. NOW, before our big new crop goes to waste. Store a bushel or two in a cellar, closet, back porch, garage... any dark, cool place where the temperature doesn't rise above 60 degrees or fall below 40 degrees.

SAVE RATION STAMPS.

Plentiful, unrationed potatoes make up for many scarce, rationed foods. A little imagination and lots of potatoes will enable your family to eat heartier meals, on less money, and fewer ration stamps than if you buy scarce foods.

A GREAT ENERGY FOOD.

Potatoes contain Vitamin C, Vitamin B₁, iron, and other important minerals. Keep up your family's energy on the Home Front as our armed forces do on the Fighting Fronts... with more potatoes!

SO MANY WAYS TO SERVE.

Watch the family go for hash brown potatoes at breakfast. Potato hash is a great meat-saver. So is potato crust on meat pie. Serve potato soup or salad for lunch. Remember potato pancakes or stuffed potatoes for dinner... not to mention the Big Three... spuds boiled, baked, or fried.

POTATO P's AND Q's

1. When paring, keep paring thin. Pare just before cooking.
2. Don't soak. You only soak out minerals and vitamins.
3. Use cooking liquid. Don't drain down sink. It contains food values.
4. Buy mealy kind for baking and mashing.
5. Buy waxy kind for salads and creaming.

GET AT LEAST A PECK OF POTATOES TODAY!

The 25th Anniversary of Yugoslav National Unity

Chicago, Ill. — The Yugoslavs of Chicago and vicinity will celebrate the 25th anniversary of Yugoslav National Unity on Sunday, December 5, 1943, at 2:30 p. m., in Pilsen Park Pavilion, 3049 W. 26th Street.

In the past it has been the custom to invite the Royal Yugoslav Ambassador at Washington, D. C., as the principal speaker on that day to represent His Majesty, the King of Yugoslavia at Belgrade. On account of political conditions prevailing now in Yugoslavia and in order to preserve harmony among the Serbs, Croats and Slovenes in America, this custom had to be abandoned this year. In his place the principal speakers will be men of the people, such as Louis Adamic, a famous writer and president of the United Committee of South-Slavic Americans, Zlatko Balokovich, a well-known violinist, president of the American Croatian Congress, and vice-president of the United Committee of South-Slavic Americans, and Zarko Bunchich, a prominent Ohio attorney, Mayor of Kent City, Ohio, and vice-president of the United Committee of South-Slavic Americans.

What caused the Yugoslavs of Chicago to change the custom of inviting the Yugoslav ambassador in Washington as a speaker at their annual reunion? The reason is the same that caused the oppressed people of Yugoslavia to form a Peoples' Committee at Bihach under the leadership of the president, Dr. Ivan Ribar. Certain sinister figures in the Belgrade government who, like Mr. Fotich, exploit the common people, have engaged in propaganda for the creation of a "Greater Serbia" at the expense of Croats and Slovenes, using for this activity the money which belongs to the Yugoslav people as a whole. Persons engaged in such activities of saboteurs must be considered, in diplomatic language, as "personae non gratae" (not acceptable). That is the reason why Mr. Fotich's name was stricken from the list of speakers.

At the time of the decision to drop Ambassador Fotich's name from our program there were certain people who objected. They said that this would amount to an act of treason. They also maintained that if we had no official spokesman from the Embassy, the local and state officials who were to be invited would act unfavorably upon our invitation. The best proof of our just view and of the existing sympathy for liberty-loving peoples is that our own Mayor Kelly and Governor Green have accepted the invitation to speak at our meeting. To the first objection we are answering in the words of Patrick Henry who, in 1775 in the House of Burgesses, said, "If this be treason, make the most of it." And to the second objection, we are replying in the words of Thomas Jefferson who, in 1776, in drafting the Declaration of Independence after accusing King George III for a series of acts of tyranny wrote: "We renounce you. You are no longer our king. We were born free and we intend to be free and, if you try to stop us, we will fight." And John Hancock who was the first to sign the Declaration of Independence said, "There, John Bull may read my signature without spectacles."

Jefferson's policy is also the policy of Dr. Ribar and of Tito's Army of Liberation and we highly approve of it. And in doing so, we disapprove and repudiate all efforts on the part of reactionary groups, official and unofficial, to sow distrust, plant seeds of discontent, con-

fusion and hatred among the Yugoslav people. We disown them. We do not want to have anything to do with the Fascists who are trying to destroy human liberty for individuals as well as nations. Their aim is reactionary in the sense that they try to bring back the old form of oppression, domination, and tyranny which our ancestors toiled so hard to eliminate. Characters of the type described above should not only be ignored, but should also be weeded out by those who have learned to work in harmony and fairness with their fellow men. Experience teaches us that treachery and injustice must die, and that love for mankind alone eludes mortality.

Historical movements take a long time to germinate, to develop, and to grow to maturity. It took the Yugoslavs, down-trodden and underdog, here and at home many years to awaken and to gather sufficient strength to assert daringly their ancestors' rights; and when they did marshal their strength and courage, they used it with such precision and quick action that they surprised even their former masters who believed in the divine right of kings and the right to oppress their fellow men; and whose lust and desires are: "covet and get, honor nobody but yourself; after me the deluge."

The ideals for which the Yugoslav Army of Liberation fights coincide with those of other champions of liberty and independence, of Jesus, John Ball, George Fox, John Hus, Mazzini, Spinoza, Tolstoj, Jefferson, the immortal Abraham Lincoln, Woodrow Wilson, President Roosevelt, Vice-President Wallace, Wendell Willkie, and others, all fighting for the cause of humanity, for the cause of all mankind. Out of this consistent fight for liberty will ultimately come the triumphant fulfillment of the common man's aspirations— aspirations of extricating himself from slavery and future wars, who will then be given equal opportunity, without favoritism or partiality, to enjoy the fruits of the earth and the freedom of a beautiful, healthy and happy life.

For the Publicity Committee:
Mark Basic

PLEASE NOTE!

It is necessary to remind our contributors to please send their articles to the office not later than Wednesday. Contributions received later will be held over for publication the following week. Also, please write on one side of the paper only, but you may have more than one sheet of copy. Thank you!

FOR VICTORY — —
Buy U. S. War Bonds
and Stamps

CHATTANOOGA, TENN.—He took this sewing machine into the USO Club here and asked how to run it. He said he thought he would do a little tailoring for shipmates. Here he is shown tailoring his first piece. He said he was going to remain anonymous, so they called him Mr. Sew and Sew.